

ماشین آلات و محصولات پتروشیمی ناحدود بسیار فراغت یافته ایم و هم اینکه زمینه لازم برای افزایش کشش درآمدی صادرات در تولید ناخالص داخلی فراهم شده است. اینک فشار بزرگ در بازارگانی خارجی می تواند مستوجه همکاری و تعاون در بازاریابی خارجی گردد، مشروط بر این که در کنار «شعار صادرات غیرنفتی» آموزش اصول و روش‌های عملی صادرات را ترویج و توان تفکر و اندیشه خود را در طریق مفاهمه با کشورهای دوست و همکار به کار گیریم.

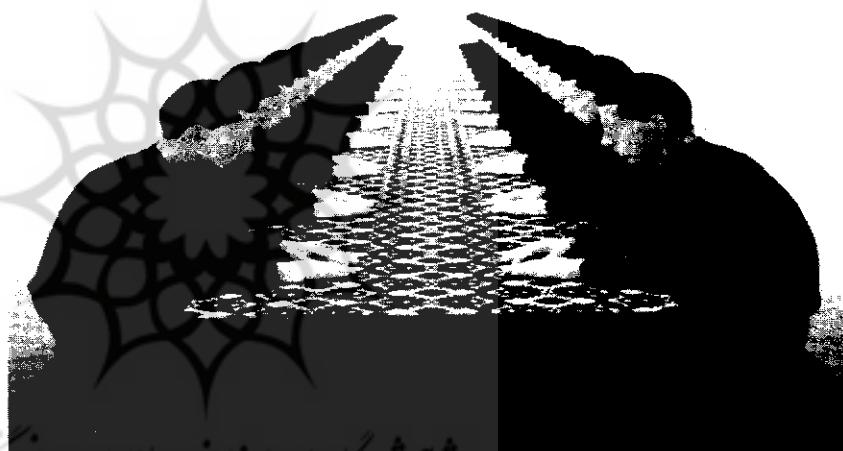
چه بهتر است این حقیقت را به خاطر بیاوریم که از دوران صادرات سالامبور در بشکه، موی بز و شتر ریشه شیرین بیان فشار نخورده و فشار خورده، خرمای خشک در کیسه و تحمل نرخهای سنگین شرکتهای کشتیرانی خارجی بسیار فاصله گرفته ایم، چه این که فعلان ناوگان عظیم دریابی و بنادر معروف آزاد برای صادرات مقرون به صرفه ایجاد کرده ایم که تاثیر فوق العاده ای در کاهش هزینه های حمل و نقل محصولات صادراتی ما داردند. اما آنچه از گذشته تاکنون به ارت برده ایم، کمبود آشناشی صادر کنندگان با امکانات بازارهای خارجی و فقدان بازاریابی علمی و اصولی است و تولید کنندگان غالباً در مورد کالاهای صادره اطلاعات کافی از وضع بازار خریداران خارجی ندارند. از عمدت ترین گره های صادراتی، نبود آشناشی به تنظیم استناد صادراتی و تغییر مکرر تشریفات و مقررات تنظیم این استناد می باشد که شامل فروش در مقابل گشايش اعتبار، اختیارات خرید، برات و صولی، پیش پرداختها، حساب های امانی و حسابهای باز و نظایر آنهاست که ضرورت آموزش جز و کل آنها احساس می شود ضمن آنکه ثبات وضع مقررات نیز رعایت گردد.

آموزش چند منظوره تعاونی

(قسمت چهارم)

جنبه های تخصصی و عملی آموزش

دکتر میرهادی زاده

۱-۴- آموزش برای افزایش درآمدهای صادراتی

ولذا گرایش ساختاری به گزینه رشد متوازن به شمار می رود و می توان چنین تحولی را که با دفع بزرگترین موانع محدود کننده حاصل گردیده و هنوز به راه خود ادامه می دهد، موفقیت بزرگ نسل حاضر دانست.

موقعیت کنونی تولید محصولات متنوع، متساقنه مواجه با مشکلات بحران مالی و پولی فراوان مشتریان خوب سنتی ما در کشورهای جهان شده است و دقیقاً در چنین شرایطی است که باید از سمت شدن معاملات بین المللی و حتی متزلزل شدن نسبت رشد متعادل داخلی جلوگیری شود. چه این که هم از لحاظ واردات عظیم ابراز و

از تحلیل مبانی رشد متوازن و شکل گیری صادرات در اقتصاد کشور این نکته روشن می گردد که صنعتی شدن فعالیت های تولیدی و ساخت محصولات قابل صدور در شرایط غیر متوازن سی ساله اخیر توکلی در اقتصاد سنتی و بسته چهار دهه پیش است: وجود دو صنعت فولادسازی و نفت و پتروشیمی بیانگر قدرت تولید داخلی و تغییر ساختار غیر متوازن آن می باشد. محور قرار گرفتن بخش کشاورزی در سالهای اخیر نیز به منظور تأمین موازن منطقی در تولید کل و شرایط مبادله با خارج

فوق العاده‌ای در کاهش هزینه‌های حمل و نقل محصولات صادراتی ما دارند. اما آنچه از گذشته تاکنون به ارث برده‌ایم، کمبود آشناهی صادر کنندگان با امکانات بازارهای خارجی و فقدان بازاریابی علمی و اصولی است و تولید کنندگان غالباً در مورد کالاهای صادره اطلاعات کافی از وضع بازار خارجی ندارند. از عمدۀ ترین گره‌های صادراتی، بود آشناهی به تنظیم اسناد صادراتی و تغییر مکرر تشریفات و مقررات تنظیم این اسناد می‌باشد که شامل فروش در مقابل گشایش اعتبار، اختیارات خرید، برات و صولی، پیش پرداختها، حساب‌های امنی و حسابهای باز و نظایر آنهاست که ضرورت آموزش جزء کل آنها احساس می‌شود ضمن آنکه ثبات وضع مقررات نیز رعایت گردد.

۲-۴- مسائل تخصصی آموزش صادرات

هدف تربیت کارشناس و یا متخصص در امور صادرات، تامین موجبات تحقیق بازارها، آشنا کردن فعلیین امور صادرات با مقررات مرسوم و متدالوں بازارها (بازرگانی) در کشورهای مختلف و از جمله ترتیبات اعتباری (پولی و بانکی و مالی) و شرایط گمرکی از یک سو و توان و ظرفیت کالاهای صادراتی از لحاظ کمی و کیفی برای صادرات می‌باشد. بنابراین برنامه آموزش- جدا از ویژگیهای مبادلات بین ملت‌ها و اتحادیه‌های اقتصادی وابسته - می‌تواند چند عنصر قابل توجه زیر را در بر گیرد:

اول، تحقیقات بازاریابی / دوم، روش‌ها / سوم، ارتباطات و اطلاع رسانی / و چهارم، تهیه گزارش شناخت برای کار بر د عملی همراه با محدودیت‌های صادراتی و یا تنگناها. هر یک از این چهار معقوله نیازمند دانش و بیش فتنی است که در این نوشتار به اختصار بررسی می‌شوند:

موقعیت کنونی تولید محصولات متنوع، متساقنه موافقه با مشکلات بحران مالی و پولی فراوان مشتریان خوب سنتی ما در کشورهای جهان شده است و دقیقاً در چنین شرایطی است که باید از سمت شدن معاملات بین المللی و حتی متزلزل شدن نسبت رشد متعادل داخلی جلوگیری شود. چه این که هم از لحاظ واردات عظیم ابزار و ماشین آلات و محصولات پتروشیمی تا حدود بسیار فراغت یافته‌ایم و هم اینکه زمینه لازم برای افزایش کشش درآمدی صادرات در تولید ناخالص داخلی فراهم شده است.

اینکه فشار بزرگ در بازرگانی خارجی ما می‌تواند متوجه همکاری و تعاون در بازاریابی خارجی گردد، مشروط بر این که در کنار «شعار صادرات غیرنفتی» آموزش اصول و روش‌های عملی صادرات را ترویج و توان تفکر و اندیشه خود را در طریق مقاهمه با کشورهای دوست و همکار به کار گیریم.

چه بهتر است این حقیقت را به خاطر بیاوریم که از دوران صادرات سلامبور دریشکه، موی بز و شتر ریشه شیرین بیان فشار نخورده و فشار خورده، خرمای خشک در کیسه و تحمل نرخهای سنگین شرکتهای کشتیرانی خارجی بسیار فاصله گرفته‌ایم، چه این که فعلان اوگان عظیم دریابی و بنادر معروف آزاد برای صادرات مقررین به صرفه ایجاد کرده‌ایم که تاثیر

وجود صنایع ذوب فلز و فولادسازی و نفت و پتروشیمی بیانگر قدرت فرایند تولید و تغییر ساختار غیر متوازن واردات و صادرات کشور است و این تحول که می‌تواند موازن منطقی در شرایط مبادله با خارج از کشور را پدید آورد موفقیت بزرگی برای نسل حاضر بشمار می‌رود و ضروری است که در طریق تعاون و مقاصمه با کشورهای دوست بکوشیم.

۱-۴- آموزش برای افزایش درآمدهای صادراتی

از تحلیل مبانی رشد متوازن و شکل گیری صادرات در اقتصاد کشور این نکته روشن می‌گردد که صنعتی شدن فعالیت‌های تولیدی و ساخت محصولات قابل صدور در شرایط غیر متوازن سی ساله اخیر - تولدی در اقتصاد سنتی و بسته چهار دهه پیشتر است؛ وجود دو صنعت فولادسازی و نفت و پتروشیمی بیانگر قدرت تولید داخلی و تغییر ساختار غیر متوازن آن می‌باشد. محور قرار گرفتن بخش کشاورزی در سالهای اخیر نیز به منظور تامین موازنه منطقی در تولید کل و شرایط مبادله با خارج و لذا گرایش ساختاری به گزینه رشد متوازن به شمار می‌رود و می‌توان چنین تحولی را که با دفع بزرگترین موانع محدود کننده حاصل گردیده و هنوز به راه خود ادامه می‌دهد، موفقیت بزرگ نسل حاضر

غیبت دیگران نشانه ناتوانی است * حضرت علی (ع)

۴-۱- آموزش برای افزایش درآمدهای صادراتی

از تحلیل مبانی رشد متوازن و شکل گیری صادرات در اقتصاد کشور این نکته روشن می‌گردد که صنعتی شدن فعالیت‌های تولیدی و ساخت محصولات قابل صدور در شرایط غیر متوازن سی ساله اخیر- تولدی در اقتصاد سنتی و بسته چهار دهه پیشتر است: وجود دو صنعت فولادسازی و نفت و پتروشیمی بیانگر قدرت تولید داخلی و تغییر ساختار غیر متوازن آن می‌باشد. محور قرار گرفتن بخش کشاورزی در سالهای اخیر نیز به منظور تامین مواد منطقی در تولید کل و شرایط مبادله با خارج ولذا گرایش ساختاری به گزینه رشد متوازن به شمار می‌رود و می‌توان چنین تحولی را که با دفع بزرگترین موانع محدود کننده حاصل گردیده و هنوز به راه خود ادامه می‌دهد، موفقیت بزرگ نسل حاضر دانست.

موقعیت کنونی تولید محصولات متنوع، متأسفانه مواجه با مشکلات بحران مالی و پولی فراوان مشتریان خوب سنتی ما در کشورهای جهان شده است و دقیقاً در

یکی از اصول مهم ورود و حضور در بازارهای خارجی اتفاقی به نفس کارдан تحقیق احتراز از تقلید کورکورانه، توافقانی برای انتخاب با صرفه‌ترین راه حل، طرح ریزی هوشمندانه از برای استفاده از هر فرصت کمیاب برای شناختن موانع کار و یافتن و کاربرد راه حل مناسب می‌باشد.

چنین شرایطی است که باید از سمت شدن معاملات بین المللی و حتی متزلزل شدن نسبت رشد متعادل داخلی جلوگیری شود. چه این که هم از لحاظ واردات عظیم ابزار و ماشین آلات و محصولات پتروشیمی تا حدود بسیار فراغت یافته‌ایم و هم اینکه زمینه

در امور صادرات، تامین موجبات تحقیق بازارها، آشنا کردن فعالیت‌های امور صادرات با مقررات مرسوم و متداول بازارها (بازرگانی) در کشورهای مختلف و از جمله ترتیبات اعتباری (پولی و بانکی و مالی) و شرایط گمرکی از یک سو و توان و ظرفیت کالاهای صادراتی از لحاظ کمی و کیفی برای صادرات می‌باشد. بنابراین برنامه آموزش- جدا از ویژگیهای مبادلات بین ملت‌ها و اتحادیه‌های اقتصادی وابسته - می‌تواند چند عنصر قابل توجه زیر را در بر گیرد:

اول، تحقیقات بازاریابی / دوم، روش‌ها / سوم، ارتباطات و اطلاع رسانی / و چهارم، تهیه گزارش شناخت برای کار برد عملی همراه با محدودیت‌های صادراتی و یا تنگناها. هر یک از این چهار معقوله نیازمند داشت و یعنی فنی است که در این نوشتار به اختصار بررسی می‌شوند:

اول- تحقیق بازاریابی به روش عملی و فنی اصول تحقیق در مدیریت بازاریابی خارجی با اصول و روش‌های مدیریت بازاریابی داخلی یکسان نیست در بازاریابی داخلی از مصاحبه، مشاهده و تجربه و آزمایش استفاده می‌شود و ترکیب سه گانه مذبور نتیجه صحیح را بدست می‌دهد. ولی در مورد بازاریابی خارجی پرسش‌های معینی به عمل می‌آید که هدف آن بررسی بازار محصول به روش تطبیقی است. شناسانیدن پرسش‌ها در مراحل تعلیماتی بسیار ضروری است که تعدادی از مهمترین آنها بدین قرار می‌باشد:

الف- بررسی بازار صادرات به روش

لازم برای افزایش کشش درآمدی صادرات در تولید ناخالص داخلی فراهم شده است. اینک فشار بزرگ در بازارگانی خارجی ما می‌تواند متوجه همکاری و تعاون در بازاریابی خارجی گردد، مشروط بر این که در کتاب «شعار صادرات غیرنفتی» آموزش اصول و روش‌های عملی صادرات را ترویج و توان تفکر و اندیشه خود را در طرق مفاهمه با کشورهای دوست و همکار به کار گیریم.

چه بهتر است این حقیقت را به خاطر بیاوریم که از دوران صادرات سلامبور در بشکه، موی بز و شتر ریشه شیرین بیان فشار نخورده و فشار خورده، خرمای خشک در کیسه و تحمل نرخهای سنگین شرکتهای کشتیرانی خارجی سیار فاصله گرفته‌ایم، چه این که فعلان اوگان عظیم دریابی و بنادر معروف آزاد برای صادرات مقرر و به صرفه ایجاد کرده‌ایم که تاثیر فوق العاده‌ای در کاهش هزینه‌های حمل و نقل محصولات صادراتی ما دارند. اما آنچه از گذشته تاکنون به ارت برده‌ایم، کمبود آشنازی صادر کنندگان با امکانات بازارهای خارجی و فقدان بازاریابی علمی و اصولی است و تولید کنندگان غالباً در مورد

کالاهای صادره اطلاعات کافی از وضع بازار خریداران خارجی ندارند. از عمده‌ترین گره‌های صادراتی، نبود آشنازی به تنظیم اسناد صادراتی و تغییر مکرر تشریفات و مقررات تنظیم این اسناد می‌باشد که شامل فروش در مقابل گشایش اعتبار، اختیارات خرید، برات و صولی، پیش پرداختها، حساب‌های امانی و حسابهای باز و نظایر آنهاست که ضرورت آموزش جزا و کل آنها احساس می‌شود ضمن آنکه ثبات وضع مقررات نیز رعایت گردد.

۴-۲- مسائل تخصصی آموزش صادرات

هدف تربیت کارشناس و یا متخصص

خوشبوی گناهات را از میان می‌برد همانکونه که خورشید برف را آب من کند * امام صادق (ع)

تعیین قیمت پایه یا تضمین خرید برای محصولات اساسی از طرف دولت روشی است که از کاهش قیمت به سود تولید کننده جلوگیری می‌کند و یا دست واسطه‌ها را لر معامله با کشاورزان کوتاه می‌کند

زیر را انجام خواهد داد:

- ۱- تضمین اعتبارات صادراتی
- ۲- سرمایه‌گذاری‌های مربوط به کالاهای و خدمات صادراتی
- ۳- ایجاد تسهیلات، ضمانت مطالبات صادرکنندگان کالاهای و خدمات از خریداران خارجی از کشور در قبال خطرات حاصل از عواملی که معمولاً یسمه تجاری آنها انجام نمی‌شود.

این تدبیر می‌تواند حجم و ارزش صادرات ایران را افزایش دهد به شرط آنکه کسری تجارت را در تولید ناخالص داخلی جبران کند اما حصول این شرط، مقید به تدبیر مقتني نمی‌باشد، چه اینکه تعریفهای ترجیحی، نوسانهای نظام پولی بین‌المللی رقابت کالاهای همگون با سطح عالی فن آوری هنوز از موانع بازرگانی و بازاریابی بین‌المللی است و حوزه‌های رقابت بسیار وسیع و پچیده شده است. چندان که حضور مستقیم در بازارها را دشوارتر نموده و سود حاصله از صادرات را تقلیل داده است.

بنابراین باید ضمن اجرای تدبیر حمایتی در برنامه عمومی توسعه صادرات که محصولات و فرآورده‌های صنعتی و پژوهشی را نیز در برگیرد، لازم است که درجه آگاهی صادر کنندگان از تقاضاهای متغیر مصرف کنندگان خارجی نیز افزایش باید و با تشکیل اتحادیه‌های تعاونی بازاریابی، کالاهای مورد نیاز هریک از مناطق را در بهترین شرایط در دسترس آنان قرار دهدند. ■

علمی به مسائل داشته ولی سرمایه‌گذاری برای همزیستی‌ها در بازرگانی خارجی ما انکه بوده است.

تحقیقات برای افزایش در آمدهای صادراتی از وظایف مشترک دولت و پخش‌های خصوصی و تعاونی است. برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور که امکانات آینده را پیش‌بینی ارزیابی می‌کند تا روش‌های پیش‌گیری از مخاطرات و حوادث احتمالی را ارائه کند، چنانکه رویکردی به ارزش نهادی تحقیقات بازاریابی داشته باشد، نه تنها می‌تواند که اشتباہات گذشته را باز گوید، بلکه از تکرار میزان اشتباہات آینده بکاهد. چه اینکه در امر تحقیق و بازاریابی جمعی، واقعیتی آینده نگر نهفته و در پی نوآوری در اقتصاد و تولید ملی است و کمک ارزشمندی به توسعه صادرات خواهد نمود.

سال ۱۳۷۸ و طرح و بررسی راهبردهای ساختاری برنامه سوم توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور را در شرایطی آغاز می‌کنیم که هنوز هدفهای صادراتی بزرگی را بر مبنای اصول تحقیق عملی و علمی بکار نبسته و به اهمیت حیاتی آن نیم نگاهی پیشتر نداشته‌ایم.

۴-۴- تدبیر نوین برنامه‌ای و حمایتی برای صادرات

سرمایه‌گذاری برنامه‌ای دولتها در امور خدمات بازاریابی و اجرای پروژه‌های آموزشی و آزمایشی کشور پر سابقه است ولی همواره محدود به بهبود کیفیت محصول و فرآوری انواع محصولات کشاورزی بوده و از مؤسسه‌های دولتی در شده است. تازه‌ترین روش‌های دولت که در حد خود قابل توجه است، تشکیل بانک توسعه صادرات و همچنین ایجاد صندوق ضمانت صادرات ایران است که چند وظیفه

عملیات بازاریابی این قبیل مؤسسات بازرگانی واسطه را در نمایندگی‌های سیاسی وزارت خارجه می‌توان دریافت نمود.

۴-۵- تعاونی‌های بازاریابی و تحقیقات جمعی

با گسترش روز افرون ارتباطات، تنوع حیرت انگیز محصولات صنعتی چه از منشا گیاهی و دامی و یا مواد معدنی و ترکیبی، اقدامات مقطعی و انحصاری تحقیقات بازاریابی، تدبیرچاره ساز برای توسعه فعالیت‌های صادراتی بشمار نمی‌آید. در پخش‌های داری خصوصی جهانی از این نظر تحولاتی پدید آمده و تحقیقات بازاریابی میدانی (در عرصه‌های بازار) بوسیله همکاری عناصر کار دیده شرکت‌های بزرگ فرامیانی رقیب انجام می‌گیرد بدون آنکه لطمehای هم به قدرت برتر و رقبای پکدیگر وارد سازند. هدف اصلی این هماهنگی در عملیات، کاهش هزینه‌ها و صرفه‌جویی است. روش کار بسیار نزدیک به همکاری‌های تعاونی است.

در بازاریابی تعاونی گروه‌های تولید کننده و مصرف کنندگان همزیستی دارند و این قبیل همزیستی‌ها از طریق اتحادیه‌های تعاونی چند منظوره و یا اتحادیه تعاونی تولید کنندگان یا مصرف کنندگان منجر به تاسیس واحدهای مشترک بازاریابی می‌گردد که از عمدۀ ترین وظایف آنها تحقیقات هم جانبه بازاریابی مانند تحقیق در انگیزه‌های خریداران، تحقیق در اثر گذاری رسانه‌های گروهی، تحقیقی در کیفیت محصول، بسته‌بندی مورد علاقه مصرف کنندگان و بالاخره تحقیق در سهم بندی بازار و رقابت‌های جمعی است.

برنامه آموزش اینگونه روش‌های تحقیق با وجود نیم قرن سابقه مؤثر در پنهان جهان هنوز در ایران تنظیم و اجرا نشده است. آموزش‌های مدیریت بازرگانی نیم نگاه